

Uit het archief van onze afdeling, 56 jaar geleden

Verschenen in de Weekbode van 10 juni 1955

Nieuwsgierigheid is een van de belangrijke drijfveren voor wetenschappers. Ook amateur-ornithologen ontkomen daar niet aan. Vogeltek is een van die mysterieuze natuurfenomenen die ook nu nog heel wat vragen oproepen en waarvan zeker nog niet alle antwoorden zijn gevonden, ondanks gesofisticeerde onderzoeksmethodes. In onze jonge afdeling zaten een aantal gedreven jonge vogelaars die hieraan via ringwerk hun bijdrage wilden leveren. Bovendien was het een unieke én legitieme manier om veel vogelsoorten in de hand te kunnen nemen. Elke controle kon weer verrassingen inhouden: "Wat zouden we nu weer in de netten krijgen?"

Laat ons bekennen dat ook enige suspens en een sluimerend jachtinstinct hier evenmin vreemd aan zijn. Dit zal, naast de expertise van vogelkraks, de unieke sfeer onder vrienden en toegang tot anders niet-toegankelijke natuurgebieden, mee het succes van de ringwerkgroep (cfr DWeW jg 39, 1) bij heel wat jonge mensen uit het Roeselaarse kunnen verklaren.

De spilfiguur was ook weer hier Paul Houwen. Nog voor het ontstaan van Tringa was Paul al gebeten door dit ringwerk en overtuigd van het belang ervan om meer over het verschijnsel te weten te komen. Dat de naam Tringa gekozen werd voor de werkgroep is geen toeval: dit is nl. de geslachtsnaam van de steltlopersgroep waartoe ruiters als o.a. tureluur, witgatje, groenpoot- en zwarte ruit behoren. Die soorten kregen ze aan de Ijzermonding regelmatig in de netten. En dat er bovendien 'ring' in verstopt zat, zal niemand ontgaan zijn...

Met Pauls bijdrage in de Weekbode, gespreid over 2 artikels, wou hij het waarom van dit veldwerk ook bij een groot publiek bekend maken. In het herfstnummer, wanneer de massale vogelvolksverhuizing weer op gang is, publiceren we het vervolg van zijn ringwerk- bijdrage.

Tekst: Piet Desmet

De Wielewaal-Rubriek

— SEKRETARIAAT : Mr L. Demees, Zuidstraat, 41, Roeselare.

— Adres voor vragen en mededelingen : Mr P. Houwen, Kernisstraat, 12, Roeselare.

Over het ringen van vogels (1)

Misschien hebt U reeds wel het een of het ander gehoord of gelezen over het vogels ringen en wellicht hebt U zich afgevraagd met welk doel vogels worden geringd.

Het is ook mogelijk dat U reeds een vogel hebt gevonden of gezien met een ringetje om zijn poot en weer rezen dan de vragen bij U op : Waarom worden vogels geringd ? Wie ringt er vogels ? Wordt dit in ieder land gedaan ? Sedert wanneer worden vogels geringd ?

Op het einde van de vorige eeuw werd de methode van het ringen van vogels uitgevonden door een Deens professor, Christian Nortensen. Toen was men zich nog niet helemaal bewust welke mogelijkheden het ringwerk zou opleveren om het gedrag van de vogels na te gaan. Vóór Chr. Nortensen werden reeds middelen uitgedacht om vogels te merken, nl. door metaaldraad of kleurige linten aan de poten vast te binden of ook nog door insnijdingen in de staartpluimen, maar deze methodes leken niet doeltreffend daar de merktekens enkel door de proefnemer waren gekend.

Sinds 1890 werd het ringwerk verspreid in alle landen van Europa en in 1927 stak het Belgisch ringwerk officieel van wal. Het kwam tot stand door Prof. Dr. Van Straelen, Directeur van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen en het staat heden onder de leiding van de Heer Dr. R. Verheyen, huidige directeur van vernoemd instituut. Er worden door het instituut niet alleen ringen uitgedaald maar er komt ook nog een hele boekhouding bij te pas. Geen wonder dat bv. in Nederland en in Engeland de ringen door de medewerkers moeten worden betaald. Zo ver zijn we echter nog niet in ons land.

In België worden door ongeveer 500 medewerkers jaarlijks tussen 40.000 en 70.000 vogels geringd, hetgeen zeer veel is voor zo'n klein land als het onze, als we bedenken dat in Engeland dat zeer rijk is aan vogels en dat om zo te zeggen HET land is van de vogelkundigen, jaarlijks « slechts » ongeveer 50.000 vogels worden geringd.

Slechts 1 tot 3% van de kleine geringde vogels worden teruggemeld. Van 5 tot 10 % kan bereikt worden voor vogels ter grootte van een tortelduif en voor roofvogels, reigers, eenden is de kans op terugmelding nog groter daar in het jachtseizoen veel van deze vogels worden neergeschoten.

Waar ligt de oorzaak van deze weinige terugmeldingen ?

Welnu, zeer veel geringde vogels worden nooit meer teruggevonden of nooit meer teruggemeld. Daarbij komt nog dat heel veel ringen verloren gaan wanneer ze in handen komen van mensen die het belang van de ring niet kennen en die niet weten wat er mede aan te vangen.

En nu iets over de ringen zelf.

Alle Belgische en ook de Engelse ringen zijn open aluminium ringen, die dus zelfs om de poot van een volwassen vogel kunnen worden gelegd en die heel handig sluiten. In Duitsland gebruikt men veel gesloten ringen waarmee meestal slechts jonge vogels kunnen worden geringd en in Polen gebruikt men ook open ringen die echter zonder speciale sluiting, juist maar worden toegeduwd.

Op de ring staat de naam van het ringinstituut, de stad waar dit is gelegen en ook nog een nummer waaraan gewoonlijk een letter wordt toegevoegd om het de boekhouding gemakkelijker te maken. Zo staan deze inscripties op de Belgische ringen : « INST. R. SC. NAT. BRUXELLES », op de Engelse : « BRITISH MUSEUM NAT. HIST. LONDON » of : « WITHERBY HIGH HOLBORN LONDON », op sommige Duitse : « HELGOLAND GERMANIA », op de Poolse : « POLONIA VARSOVIA », op de Russische : « MOSKWA » enz.

HOUT - TRIPLEX - ISOLATIE
DECORATIEVE PLATEN - OSB - DEUREN

BVBA
HOUTHANDEL CARPENTIER

Gitsbergstraat 53
8830 GITS-HOOGLEDE
TEL 051 - 20 20 04
FAX 051 - 24 59 52

DAFIEUW
drukk

BVBA

Millesteenstraat 65, 8890 Dadizele
tel. 056 50 93 58 - fax 056 50 47 13

defieuwdruk@skynet.be